

Imran Haider

FOLKETRYGDLOVENS INNTEKTSBEGREPER

GYLDENDAL
JURIDISK

IMRAN HAIDER

FOLKETRYGDLOVENS INNTEKTSBEGREPER

GYLDENDAL
JURIDISK

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2014
1. utgave, 1. opplag 2014

ISBN 978-82-05-47216-7

Omslagsdesign: Gyldendal Akademisk
Sats: Laboremus Oslo AS
Brødtekst: Minion 10,5/15 pkt

Alle henvendelser om boken kan rettes til
Gyldendal Juridisk
Postboks 6730 St. Olavs plass
0130 Oslo

www.gyldendal.no/juridisk
juridisk@gyldendal.no

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Forord

Denne boken er med unntak av enkelte justeringer identisk med doktoravhandlingen som jeg leverte til bedømmelse i januar 2013. Avhandlingen ble skrevet som et ledd i prosjektet «Et trygdesystem i sterk forandring». Prosjektet, som ble ledet av professor Asbjørn Kjønstad, ble finansiert av Norges forskningsråd.

Avhandlingen var à jour pr. januar 2013. I stor grad gjelder det samme for denne boken. Lovendringer som har kommet til i etterkant, frem til januar 2014, er likevel omtalt. En av lovendringene angår bokens tema direkte. Begrepet pensjonsgivende inntekt etter folketrygdlovens § 3–15 skal nå også omfatte overgangsstønad til enslig mor eller far innvilget etter 1. april 2014. Jeg har omtalt endringen på de relevante stedene i boken.

Det har også kommet lovendringer *etter* januar 2014. Ved kgl.res. 24. juni 2014 ble det bestemt at de nye uføretrygdreglene skal tre i kraft fra januar 2015. Før ikrafttredelsen av de nye uføretrygdreglene ble enkelte av reglene om ny uføretrygd justert noe, jf. endringslov 20. juni 2014 nr. 24. Jeg har behandlet reglene om ny uføretrygd i boken, men jeg har ikke behandlet endringslov 20. juni 2014 nr. 24.

Av andre vedtatte lovendringer etter januar 2014 kan nevnes endringene knyttet til reglene om reduksjon av ytelser ved institusjonsopphold og straffegjennomføring, jf. endringslov 20. juni 2014 nr. 24. Endringene har blant annet til formål å gjøre reglene mer harmoniserte. For enkelte ytelser gjelder det i dag fellesbestemmelser i lovens kapittel 3. Pensjonskomponenter så som tilleggspensjon utgjør viktige deler av disse fellesbestemmelsene. Lovendringer opphever de aktuelle reduksjonsbestemmelsene i kapittel 3 og gir særskilte reduksjonsregler i de respektive

ytelseskapitlene. Endringene kommer som et ledd i at flere og flere ytelser løsrives fra beregningsreglene i lovens kapittel 3. I skrivende stund er ikke de forannevnte lovendringene trådt i kraft. Bokens punkt 8.4 er basert på gjeldende regler.

Hva gjelder innholdet i de skatterettslige inntektsbegrepene, har jeg først og fremst vist til Frederik Zimmer, *Lærebok i skatterett*, 6. utgave, Oslo 2009. Denne boken har kommet i en nyere utgave i 2014. Prosessen med utgivelsen av min bok hadde kommet for langt til at det var naturlig å gjennomgå 2014-utgaven for å innarbeide henvisninger til denne.

Det er mange som fortjener en takk for at denne boken har sett dagens lys.

Den største takken går til mine to veiledere, professor Asbjørn Kjønsdal (hovedveileder) og Frederik Zimmer (medveileder). De ga meg kyndig og avgjørende veiledning gjennom hele skriveprosessen, og jeg fikk den nødvendige frihet til å arbeide selvstendig.

Miljøet ved Trygderetten har også hatt en sentral rolle i ferdigstillingen av avhandlingen. I over to år av stipendiatperioden hadde jeg kontorplass hos Trygderetten. Her hørte jeg og her deltok jeg i diskusjoner om trygderettslige problemstillinger. Trygderettens leder Knut Brofoss og trygderettsdommerne Ole Christian Moen, Runar Narvland og Sverre Ulsberg leste også gjennom store deler av avhandlingen i sluttfasen. En særlig takk går til disse.

Avhandlingen er i utgangspunktet innenfor faget trygderett, men den inneholder også flere skatterettslige drøftelser. Universitetsstipendiat Eivind Furuseth leste gjennom de skatterettslige drøftelsene. Han skal ha stor takk for at han påtok seg denne oppgaven på kort tids varsel.

En stor takk går også til bedømmelseskomiteen bestående av professor Gudrun Holgersen (leder), Universitetet i Bergen; prefekt, universitetslektor og docent Thomas Erhag, Göteborgs universitet, og forsker I, dr.philos Aksel Hatland, Institutt for samfunnsforskning. Jeg takker komiteen for dens konstruktive opposisjon. Jeg har innarbeidet flere av synspunktene fra komiteen i den foreliggende boken.

Ellers vil jeg takke Institutt for offentlig rett, Universitetet i Oslo, som ga meg muligheten til å skrive avhandlingen. Instituttet sørget for tilrettelegging på mange ulike måter, herunder utenlandsopphold til Belgia og Nederland, samt frigjorde daværende vit. ass. Emma Isaksen til korrekturlesning, gjennomgang av fotnoter og utarbeidelse av utkast til register. Jeg takker også Isaksen for hennes viktige arbeid frem mot innlevering av avhandlingen.

Jeg takker videre min nåværende arbeidsgiver, LOs juridiske avdeling, for å ha frigjort tid i forbindelse med disputasen august 2013 og i tilknytning til gjennomgangen av manus før bokutgivelse.

Jeg vil også takke redaktør Hans Andreas Tvedt og redaksjonskonsulent Signe Marie Flåt hos Gyldendal Juridisk, som har bistått meg i prosessen med å få den ferdigstilte avhandlingen klargjort til bok. Prosessen har vist seg å være mer omfattende enn det jeg trodde.

Avhandlingsskriving er en nokså ensom prosess. Gode kollegaer ved Institutt for offentlig rett, særlig strafferettsmiljøet og arbeids- og sosialrettsmiljøet, har vært en viktig forutsetning for å bli ferdig med prosjektet. I denne sammenhengen vil jeg spesielt fremheve daværende universitetsstipendiater Anders Løvlie, Thomas Frøberg og Sigrid Stokstad, som gjorde stipendiattilværelsens utfordringer overkommelige. Som nevnt hadde jeg også kontorplass hos Trygderetten. Kontoret mitt var plassert hos avdeling 4, og jeg ble tatt godt imot fra første dag. Jeg takker de ansatte ved avdeling 4 for å ha vært inkluderende.

Til slutt vil jeg takke familie og venner for støtten underveis. Familiebegrepet er som inntektsbegrepet ikke entydig. Min bruk av familiebegrepet her er ikke begrenset til det vi gjerne omtaler som kjernefamilien.

Oslo, 30. juni 2014

Imran Haider

Innholdsoversikt

KAPITTEL 1	INNLEDNING.....	25
KAPITTEL 2	PENSJONSGIVENDE INNTEKT ETTER FTRL § 3-15	67
KAPITTEL 3	INNTEKTSBORTFALLSVILKÅRET	133
KAPITTEL 4	MINSTEINNTEKTSVILKÅR	195
KAPITTEL 5	REDUKSJON AV INNTEKTSMULIGHETER.....	241
KAPITTEL 6	INNTEKTSBEGREPENE VED YTELSE MED ØKONOMISK BEHOVSPRØVING.....	287
KAPITTEL 7	UTMÅLINGSREGLENE.....	297
KAPITTEL 8	REGLENE OM REDUKSJON OG BORTFALL AV YTELSE	338
KAPITTEL 9	TIDFESTING OG INNTEKTSPERIODER.....	365
KAPITTEL 10	INNTEKT FRA UTLANDET.....	379
KAPITTEL 11	AVSLUTTENDE VURDERINGER OG KONKLUSJONER	392
REGISTRE		413
STIKKORD.....		431

Innholdsfortegnelse

FORORD	5
KAPITTEL 1 INNLEDNING	25
1.1 Bokens tema.....	25
1.2 Formålet med boken	27
1.3 Nærmere om analysen – fremgangsmåte.....	27
1.4 Avgrensninger og ytterligere presiseringer	31
1.4.1 Ytelser til livsopphold.....	31
1.4.2 Aspekter ved inntektsbegrepene	31
1.4.3 Mitt utvalg av inntektstyper.....	32
1.4.4 Begrepsbruk – særskilt inntektsbegrep o.l.....	32
1.4.5 Reglene om trygdeavgift og arbeidsgiveravgift.....	32
1.4.6 Andre regler etter folketrygdloven	32
1.4.7 Utenlandsk rett.....	33
1.5 Plan for fremstillingen.....	33
1.6 Rettskilder og metodespørsmål	35
1.6.1 Forholdet mellom språklige uttrykk og begreper	35
1.6.2 Den tradisjonelle rettskildelæren	36
1.6.3 Kort om rettskildematerialet.....	37
1.6.4 Nærmere om forvaltningspraksis, NAVs rundskriv og Lignings-ABC ..	40
1.6.5 Nærmere om Trygderettens avgjørelser.....	41
1.6.6 Om gjeldende rett, fungerende rett og rettspolitiske vurderinger	42
1.7 Generelt om internasjonale forpliktelser av betydning for bokens tema.....	44
1.7.1 Innledning.....	44
1.7.2 Forholdet mellom norsk rett og internasjonal rett.....	44
1.7.3 FN-konvensjonene	45
1.7.4 ILO-konvensjonene	46

1.7.5	Europarådets konvensjoner.....	50
1.7.6	EU og EØS.....	52
1.7.7	Nordisk konvensjon om trygd.....	56
1.7.8	Bilaterale avtaler	57
1.7.9	Oppsummering.....	57
1.8	Hovedhensynene bak folketrygdloven	58
1.8.1	Innledning.....	58
1.8.2	Hensynet til å sikre livsopphold (forsørgerprinsippet)	58
1.8.3	Hjelp til selvhjelp	59
1.8.4	Kompensasjonshensyn (reparasjonshensyn).....	61
1.8.5	Universalitetsprinsippet.....	62
1.8.6	Forsikringshensyn	63
1.8.7	Tilvant levestandard	65
1.8.8	Sosial utjevning.....	65
1.8.9	Oppsummering.....	66
KAPITTEL 2 PENSJONSGIVENDE INNTEKT ETTER FTRL § 3-15		67
2.1	Innledning.....	67
2.1.1	Problemstilling.....	67
2.1.2	Hovedformålet med begrepet pensjonsgivende inntekt.....	67
2.1.3	Plan for fremstillingen.....	69
2.2	Noen grunnprinsipper og utgangspunkter	69
2.2.1	Hovedhensynene som begrunner alderspensjonsordningen	69
2.2.1.1	Sikre inntekt i alderdommen	69
2.2.1.2	Tilvant levestandard og forholdet til trygdeavgift	70
2.2.1.3	Oppmuntre til å stå lenger i arbeid.....	73
2.2.2	Alminnelig språklig forståelse av uttrykket pensjonsgivende inntekt ..	73
2.2.3	Lovens definisjon av begrepet pensjonsgivende inntekt	74
2.2.4	Utgangspunktet er at inntektene må være et resultat av personlig arbeidsinnsats.....	75
2.2.5	Prinsippet om personlig arbeidsinnsats er delvis forlatt for næringsdrivende	76
2.2.6	Prinsippet om personlig arbeidsinnsats er også forlatt for andre enn næringsdrivende; et bruttoinntektsbegrep	78
2.2.7	Forholdet mellom begrepet personinntekt og begrepet pensjonsgivende inntekt – lovhistorikk.....	79
2.2.8	Bakgrunnen for å ha felles inntektsbegreper.....	81
2.2.9	«Svart» inntekt	83
2.2.10	Opplægget videre.....	84
2.3	Lønn m.m.....	85
2.3.1	Lønn.....	85
2.3.2	Feriepenger	85
2.3.3	Provisjon.....	86

2.3.4	Naturalytelser	87
2.3.5	Utgiftsgodtgjørelser	88
2.3.6	Godtgjørelse til et medlem av styre, representantskap, utvalg, råd og liknende	89
2.3.7	Premier, priser og stipender	89
2.3.8	Bonus, gratiale og tantieme	90
2.3.9	Vederlag i forbindelse med opphør av arbeidsforhold	91
2.3.10	Ventepenger	92
2.4	Erstatning for inntektskutt	93
2.5	Pensjoner, livrente, føderåd og engangs- og avløningsbeløp for slike ytelser	94
2.5.1	Personinntektsbegrepet	94
2.5.1.1	Pensjoner	94
2.5.1.2	Livrenter som ledd i pensjonsordning	95
2.5.1.3	Individuelle pensjonsordninger	96
2.5.1.4	Pensjoner utenfor arbeidsforhold	97
2.5.1.5	Unntak for etterpensjon og barnepensjon	98
2.5.2	Begrepet pensjonsgivende inntekt og reglene om trygdeavgift	99
2.6	Trygdeytelser m.m.	100
2.6.1	Dagpenger, sykepenger mv.	100
2.6.2	Arbeidsavklaringspenger	101
2.6.2.1	Innledning	101
2.6.2.2	Tidligere rettstilstand	101
2.6.2.3	Gjeldende rett	103
2.6.3	Overgangsstønader	104
2.6.4	Ytelser etter folketrygdloven som skal dekke spesielle utgifter	105
2.6.4.1	Reglene	105
2.6.4.2	De ulike ytelsene	105
2.6.5	Ytelser utenfor folketrygdloven – barnetrygd, kontantstøtte, sosialstønad og enkelte andre stønader	107
2.7	Kapitalinntekter, kapitalgevinster og virksomhetsinntekter	110
2.8	Ytelser til seg selv og familien	111
2.9	Særlige regler om næringsdrivende	113
2.9.1	Sondring mellom arbeidstaker, frilansere og selvstendig næringsdrivende	113
2.9.2	Pensjonsopptjening i virksomhet som er organisert som aksjeselskap	115
2.9.3	Ansvarlige selskaper og kommandittselskaper	120
2.9.4	Enkeltpersonforetak	122
2.9.5	Tidligere regler om næringsinntekter, herunder delingsmodellen	125
2.9.6	Nærmere om overgangen fra delingsmodellen og foretaksmodellen	127
2.10	Oppsummering	131

KAPITTEL 3 INNTAKTSBORTFALLSVILKÅRET	133
3.1 Innledning	133
3.2 Plan for fremstillingen	134
3.3 En presisering	134
3.4 Bakgrunnen for å ha inntaktsbortfallsvilkår	135
3.5 Inntaktsbegrepet ved dagpenger	135
3.5.1 Innledning	135
3.5.2 Selvstendig næringsdrivende	136
3.5.3 Sluttpakke og etterlønn	137
3.5.4 Erstatning for tort og sveie ved opphør av arbeidsforhold	139
3.5.5 Lønn i oppsigelsestiden	142
3.5.6 Kommunal omsorgslønn	144
3.6 Inntaktsbegrepet ved sykepenger	147
3.6.1 Innledning	147
3.6.2 Er inntaktsbortfallsvilkåret et selvstendig vilkår for rett til sykepenger?	148
3.6.3 Arbeidstakere, frilansere og selvstendig næringsdrivende	148
3.6.4 Sluttpakke og etterlønn	149
3.6.5 Arbeid i ferietiden fra hovedjobb	151
3.6.6 Lønn over 6 G	152
3.6.7 Kommunal omsorgslønn	154
3.6.8 Potensielt inntektstap	154
3.7 Inntaktsbegrepet ved foreldrepenger	156
3.7.1 Innledning	156
3.7.2 Utgangspunktet – krav om faktisk arbeidsinnsats	158
3.7.3 Vanlig lønn	159
3.7.4 Naturalytelser	160
3.7.5 Bonus- og provisjonsutbetalinger ut fra andres arbeidsinnsats	160
3.7.6 Sluttpakke og etterlønn	161
3.7.7 Kommunal omsorgslønn	161
3.7.8 Potensielt inntektstap	162
3.7.9 Uttak av foreldrepenger ved ferie og andre fridager	163
3.7.10 Arbeidstakere, frilansere og selvstendig næringsdrivende	164
3.8 Inntaktsbegrepet ved svangerskapsenger	165
3.8.1 Innledning	165
3.8.2 Særpregene knyttet til inntaktsbegrepet ved sykepenger	165
3.9 Inntaktsbegrepet ved omsorgspenger	166
3.9.1 Innledning	166
3.9.2 Ikke frilansere og selvstendig næringsdrivende	167
3.9.3 Særpregene knyttet til inntaktsbegrepet ved sykepenger	168
3.10 Inntaktsbegrepet ved pleie- og opplæringsenger	169
3.10.1 Innledning	169
3.10.2 Omsorgspenger	169

3.10.3	Særpregene knyttet til inntektsbegrepet ved sykepenges.....	170
3.11	Forhold som gjelder samtlige inntektsbegreper.....	172
3.11.1	Begrepet pensjonsgivende inntekt etter ftrl § 3-15 som basis.....	172
3.11.2	Likheter til begrepet pensjonsgivende inntekt.....	174
3.11.2.1	Innledning.....	174
3.11.2.2	Inntektstyper som ikke er pensjonsgivende inntekt.....	174
3.11.2.3	Inntektene må være registrert på personen som gjør krav gjeldende.....	175
3.11.2.4	Lønn fra arbeidsmarkedstiltak.....	176
3.11.2.5	Kvalifiseringsstønad.....	177
3.11.2.6	Kommunal omsorgslønn.....	178
3.11.3	Forskjeller fra begrepet pensjonsgivende inntekt.....	179
3.11.3.1	Innledning.....	179
3.11.3.2	Lønnskrav.....	179
3.11.3.3	Erstatning for inntektstap ved personskaade.....	183
3.11.3.4	Trygdeytelser etter folketrygdloven.....	184
3.11.3.5	«Svarte» inntekter.....	188
3.12	Oppsummering og avsluttende bemerkninger.....	189
3.12.1	Generelt om de ulike inntektsbegrepene.....	189
3.12.2	Forholdet til begrepet pensjonsgivende inntekt etter ftrl § 3-15.....	189
3.12.3	Generelt om forskjellene mellom inntektsbegrepene.....	191
3.12.4	De enkelte inntektsbegrepene.....	191
3.12.4.1	Dagpenger.....	191
3.12.4.2	Sykepenges og svangerskapspenges.....	192
3.12.4.3	Foreldrepenges.....	192
3.12.4.4	Omsorgspenges.....	194
3.12.4.5	Pleie- og opplæringspenges.....	194
KAPITTEL 4	MINSTEINNTEKTSVILKÅR.....	195
4.1	Innledning.....	195
4.2	Plan for fremstillingen.....	196
4.3	Bakgrunnen for minsteinntektskravet.....	196
4.4	Forholdet til reglene om opptjeningsstid.....	198
4.5	Inntektsbegrepet ved dagpenger.....	199
4.5.1	Innledning.....	199
4.5.2	Næringsinntekt.....	200
4.5.3	Trygdeytelses som er pensjonsgivende inntekt.....	201
4.5.4	Lønn fra arbeidsmarkedstiltak.....	203
4.5.5	Erstatning for inntektstap.....	204
4.5.6	Erstatning for tort og sveie ved opphør av arbeidsforhold.....	205
4.5.7	Sluttpakke og etterlønn.....	205
4.5.8	Ventepenges og vartpenges.....	207
4.6	Inntektsbegrepene ved sykepenges.....	208

4.6.1	Inntektsbegrepet etter ftrl § 8-29	208
4.6.1.1	Om minsteinntektskravet	208
4.6.1.2	Arbeidstakere.....	211
4.6.1.3	Lønn fra vanlig overtidarbeid og tillegg for arbeid på helligdager	211
4.6.1.4	Feriepenger	212
4.6.1.5	Naturallytelser	213
4.6.1.6	Erstatning for inntektstap, erstatning for tort og svie, sluttpakke og etterlønn	213
4.6.1.7	Lønn fra arbeidsmarkedstiltak	213
4.6.1.8	Trygdeytelser	214
4.6.1.9	Potensiell inntekt	215
4.6.2	Pensjonsgivende årsinntekt basert på tidligere inntekt	216
4.6.2.1	Arbeidstakere, frilansere og selvstendig næringsdrivende...	216
4.6.2.2	Utgangspunktet er begrepet pensjonsgivende inntekt etter ftrl § 3-15	217
4.6.2.3	Pensjonspoeng basert på ulønnet omsorgsarbeid	218
4.6.3	Pensjonsgivende årsinntekt på sykmeldingstidspunktet for arbeidstakere	219
4.6.3.1	Innledning.....	219
4.6.3.2	Utgangspunktet er pensjonsgivende inntekt etter ftrl § 3-15	220
4.6.3.3	Arbeidstakere.....	221
4.6.3.4	Inntektene fastsettes av trygdemyndighetene	221
4.6.3.5	Potensiell inntekt	221
4.6.4	Pensjonsgivende årsinntekt på sykmeldingstidspunktet for selvstendig næringsdrivende	222
4.6.4.1	Innledning.....	222
4.6.4.2	Utgangspunktet er pensjonsgivende inntekt etter ftrl § 3-15	223
4.6.4.3	Forskjeller fra pensjonsgivende inntekt etter ftrl § 3-15	223
4.6.5	Pensjonsgivende årsinntekt på sykmeldingstidspunktet for frilansere.....	224
4.6.5.1	Innledning.....	224
4.6.5.2	Utgangspunktet er pensjonsgivende inntekt etter ftrl § 3-15	225
4.6.6	Sykepengegrunnlaget for personer med kombinerte inntekter.....	225
4.7	Inntektsbegrepet ved omsorgspenger	226
4.7.1	Innledning.....	226
4.7.2	Utgangspunktet er de samme regler som ved sykepenger.....	227
4.8	Inntektsbegrepet ved pleie- og opplæringspenger	228
4.9	Inntektsbegrepet ved foreldrepenger.....	228
4.10	Inntektsbegrepet ved svangerskapspenger	232

4.11	Inntektsbegrepet etter reglene om arbeidsavklaringspenger og uførepensjon	233
4.12	Alderspensjon	233
4.13	Fellestrekk ved de ulike inntektsbegrepene	234
4.14	Oppsummering og avsluttende bemerkninger	236
4.14.1	Generelt om de ulike inntektsbegrepene	236
4.14.2	Generelt om forskjellene mellom inntektsbegrepene	237
4.14.3	Særlig om inntektsbegrepet ved dagpenger	237
4.14.4	Særlig om inntektsbegrepene ved sykepenger	238
4.14.4.1	Inntektsbegrepet etter ftrl § 8-29	238
4.14.4.2	Pensjongivende årsinntekt basert på tidligere inntekt for arbeidstakere	238
4.14.4.3	Pensjongivende årsinntekt på sykmeldingstidspunktet for arbeidstakere	238
4.14.4.4	Pensjongivende årsinntekt på sykmeldingstidspunktet for selvstendig næringsdrivende	239
4.14.4.5	Pensjongivende årsinntekt på sykmeldingstidspunktet for frilansere	239
4.14.4.6	Forholdet mellom inntektsbegrepene etter reglene om sykepenger	239
KAPITTEL 5 REDUKSJON AV INNTEKTSMULIGHETER		241
5.1	Innledning	241
5.2	Plan for fremstillingen	241
5.3	Bakgrunnen for vilkåret om reduserte inntektsmuligheter	242
5.4	Forholdet til arbeidsavklaringspenger	243
5.5	Uførepensjon	246
5.5.1	Om uføregradsvurderingen (inntektsevnevurderingen)	246
5.5.2	Opplegget videre	247
5.5.3	Inntektsbegrepet ved fastsettelse av inntektsnivå før uførhet	247
5.5.3.1	Særlig regulering for selvstendig næringsdrivende	247
5.5.3.2	Godtgjørelse for politiske verv, verv i frivillige organisasjoner og kommunal omsorgslønn	248
5.5.3.3	«Svart» inntekt	249
5.5.4	Inntektsbegrepet ved fastsettelsen av inntektene etter uførhet	250
5.5.4.1	Godtgjørelse for politiske verv eller verv i frivillige organisasjoner	250
5.5.4.2	Kommunal omsorgslønn	252
5.5.4.3	Lønn fra varig skjermede attføringstiltak	252
5.5.4.4	Når faktiske inntekter er større enn det den personlige arbeidsinnsatsen tilsier	253
5.5.4.5	Når faktiske inntekter er mindre enn det personlig arbeidsinnsats tilsier	255

5.5.4.6	«Svart» inntekt.....	256
5.5.5	Enkelte fellestrekk ved inntektsbegrepene før og etter uførhet	257
5.5.5.1	Ekstrainntekter og inntekter fra overtidsarbeid.....	257
5.5.5.2	Erstatning for inntektstap	258
5.5.5.3	Potensiell inntekt	259
5.5.6	Hjemmearbeidende ektefeller	260
5.5.6.1	Innledning.....	260
5.5.6.2	Pensjonsinntekter.....	260
5.5.6.3	Kapitalinntekter.....	261
5.5.6.4	Forbigående inntekter.....	261
5.5.6.5	«Svart» inntekt.....	262
5.5.6.6	Faktisk inntekt.....	262
5.5.6.7	Inntektene til næringsdrivende	263
5.5.7	Ny uføretrygd.....	264
5.6	Inntektsbegrepet ved ytelser til gjenlevende ektefeller og gjenlevende skilte personer.....	265
5.6.1	Om kravet om reduserte inntektsmuligheter.....	265
5.6.2	Opplegget videre.....	269
5.6.3	Ekstrainntekter og inntekter fra overtidsarbeid.....	269
5.6.4	Godtgjørelse for politiske verv og verv i frivillige organisasjoner m.m.....	269
5.6.5	Erstatning for inntektstap	270
5.6.6	Pensjonsytelser etter AFP-tilskottsloven kapittel 2 og 3	270
5.6.7	Kapitalinntekter	271
5.6.8	Potensiell inntekt.....	272
5.6.9	Inntekter fra selvstendig næringsvirksomhet	273
5.6.10	«Svart» inntekt	274
5.7	Inntektsbegrepet ved ytelser til tidligere familiepleier	275
5.8	Inntektsbegrepet ved ytelser til enslig mor eller far	278
5.9	Fellestrekk ved de ulike inntektsbegrepene.....	281
5.10	Oppsummering og avsluttende bemerkninger.....	282
5.10.1	Generelt om de ulike inntektsbegrepene	282
5.10.2	Generelt om forskjellene mellom inntektsbegrepene	283
5.10.3	Inntektsbegrepene ved uføregradsvurderingen	283
5.10.3.1	Inntekt før uførhet.....	283
5.10.3.2	Inntekt etter uførhet	284
5.10.3.3	Forholdet mellom inntektsbegrepene i uføregradsvurderingen.....	284
5.10.4	Inntektsbegrepet etter 2 G-regelen	285
5.10.5	Inntektsbegrepet etter ftrl § 17-8	285
5.10.6	Inntektsbegrepet etter ftrl § 16-8	286
5.10.7	Inntektsbegrepet ved ytelser til enslig mor eller far	286

KAPITTEL 6 INNTEKTSBEGREPENE VED YTELSER MED ØKONOMISK BEHOVSPRØVING	287
6.1 Om begrepet økonomisk behovsprøving	287
6.2 Plan for fremstillingen	288
6.3 Hensynene for og mot vilkår om økonomisk behovsprøving	288
6.4 De ulike trygdeytelsene	290
6.5 Inntektsbegrepet etter ftrl § 16-6	291
6.5.1 Arbeidsinntekt	291
6.5.2 Pensjonsinntekter	292
6.5.3 Kapitalinntekter	292
6.5.4 Formue	293
6.5.5 Faktiske inntekter eller potensielle inntekter?	293
6.5.6 «Svarte» inntekter	294
6.5.7 Bruttoinntekter	294
6.6 Foreløpig uførepensjon og foreløpig uføretrygd	295
6.7 Oppsummering	296
 KAPITTEL 7 UTMÅLINGSREGLENE	297
7.1 Innledning	297
7.2 Plan for fremstillingen	298
7.3 Nærmere om inntektenes betydning ved utmålingen	298
7.4 Hensynene bak utmålingsreglene	301
7.5 Inntektsbegrepene etter utmålingsreglene etter lovens kapittel 3	302
7.5.1 Innledning	302
7.5.2 Inntektsbegrepet ved alminnelig pensjonsopptjening	303
7.5.3 Inntektsbegrepet ved pensjonsopptjening basert på omsorgsarbeid	303
7.5.4 Pensjonsopptjening ut fra antatt inntekt for uførepensjonister	304
7.5.5 Inntektsbegrepene ved pensjonsopptjening ved yrkesskade	306
7.5.6 Nærmere om beregningen av tilleggspensjon	309
7.5.7 Inntektsbegrepet ved fastsettelsen av trygdetiden	311
7.5.8 Inntektsbegrepet etter reglene om grunnpensjon	312
7.5.9 Inntektsbegrepene etter reglene om særtillegg	314
7.5.10 Inntektsbegrepet etter reglene om barnetillegg	315
7.5.11 Inntektsbegrepet etter reglene om ektefelle tillegg	316
7.5.12 Inntektsbegrepet etter reglene om pensjonstillegg	316
7.5.13 Særlige utmålingsregler etter lovens kapittel 3	318
7.6 Inntektsbegrepene ved ny alderspensjon	320
7.6.1 Inntektsbegrepet ved alminnelig opptjening av pensjon	320
7.6.2 Inntektsbegrepet ved opptjening av pensjon på grunnlag av ulønnet omsorgsarbeid	320
7.6.3 Inntektsbegrepet ved opptjening av pensjon på grunnlag av førstegangstjeneste	320

INNHALDSFORTEGNELSE

7.6.4	Inntektsbegrepet ved pensjonsopptjening på grunnlag av dagpengemottak	321
7.6.5	Inntektsbegrepene ved pensjonsopptjening for uførepensjonister....	322
7.6.6	Inntektsbegrepene ved pensjonsopptjening til personer med yrkesskade.....	322
7.6.7	Om størrelsen på inntektspensjonen	323
7.6.8	Inntektsbegrepet etter reglene om garantipensjon.....	324
7.7	Inntektsbegrepet etter reglene om utmåling av dagpenger	325
7.8	Inntektsbegrepet etter reglene om sykepenger, omsorgspenger m.m.....	327
7.9	Inntektsbegrepet ved utmåling av arbeidsavklaringspenger.....	328
7.10	Inntektsbegrepet ved barnetillegg til ytelsene dagpenger og arbeidsavklaringspenger	329
7.11	Ny uføretrygd	330
7.11.1	Utmåling.....	330
7.11.2	Barnetillegg	332
7.11.3	Alderspensjonsopptjening	332
7.12	Fellestrekk ved de ulike inntektsbegrepene.....	333
7.13	Oppsummering og avsluttende bemerkninger.....	334
7.13.1	Generelt om de ulike inntektsbegrepene	334
7.13.2	De ulike inntektsbegrepene	334
7.13.2.1	Inntektsbegrepene etter lovens kapittel 3	334
7.13.2.2	Inntektsbegrepene etter ny alderspensjon	335
7.13.2.3	Inntektsbegrepet ved utmåling av dagpenger	336
7.13.2.4	Inntektsbegrepene ved utmåling av sykepenger, omsorgspenger m.m.....	336
7.13.2.5	Inntektsbegrepet ved utmåling av arbeidsavklaringspenger	336
7.13.2.6	Inntektsbegrepet ved barnetillegg ved dagpenger og arbeidsavklaringspenger	336
7.13.2.7	Inntektsbegrepene etter ny uføretrygd.....	337
KAPITTEL 8 REGLENE OM REDUKSJON OG BORTFALL AV YTELSE		338
8.1	Innledning.....	338
8.2	Plan for fremstillingen.....	340
8.3	Inntektsbegrepet etter reglene om lengsteperiode for mottak av trygdeytelser	340
8.4	Inntektsbegrepene ved fengselsopphold og opphold i helseinstitusjon.....	340
8.5	Inntektsbegrepene etter reglene om inntektsprøving	343
8.5.1	Innledning.....	343
8.5.2	Hovedhensynene bak reglene om inntektsprøving	343
8.5.3	Forholdet til reglene om gradering av ytelser.....	344
8.5.4	Inntektsbegrepene etter ytelser til enslig mor eller far, tidligere familiepleier og etterlatte etter lovens kapittel 17	345